
Utbildningsvetenskaplig kärna:

Förskolans samhälleliga roll, allmändidaktik och det
demokratiska uppdraget

ht 2025

970G32

FÖRSKOLLÄRARPROGRAMMET VID LINKÖPINGS UNIVERSITET
KURSANSVARIGA SOFIA LITTMARCK & MATS BEVEMYR
EXAMINATOR SOFIA LITTMARCK

Innehåll

Om förskolläraryrket.....	3
Studera med funktionsnedsättning	3
Kursinnehåll	4
Kursens lärandemål	5
Kursens arbetsformer, moment och resurser	5
Kurslitteratur	6
Föreläsningar	6
Seminaries	6
Workshops.....	6
Träffar med professionsmentorerna	7
Redovisning.....	7
Referenshantering.....	7
Kontaktuppgifter i kursen.....	7
Kursens examinationer	8
Examination SRE2 – Individuell skriftlig redovisning, 2hp, U-G.....	9
Examination POR1 – Individuell portfoliouppgift, didaktik och kunskap U-G, 4 hp	10
Examination MRE1 – Muntlig gruppredovisning om kategoriseringar – 2 hp U/G.....	13
Examination SRE1 – Individuell skriftlig redovisning 5,5 hp U-G/VG.....	14
Datum för examinationer.....	16
Policy rörande fusk och plagiat	17
Kursvärdering.....	18
Litteraturlista, obligatorisk litteratur 970G32 HT 2025	19

Om förskolläraryrket

Förskolläraryrket vid Linköpings universitet ges vid flera campus: Norrköping, Västervik, Hultsfred, Vimmerby, Ronneby och Katrineholm. I Norrköping sker undervisningen på plats och sänds via länk till de andra studieorterna. En viktig utgångspunkt är att alla studenter på de olika orterna ska ha en likvärdig utbildning genom att studierna sker via campusförelagd utbildning. Det innebär att lärande tillsammans med andra är centralt och att vara aktivt deltagande på de olika seminarierna är nödvändigt för att klara de olika målen i utbildningens kurser. Under utbildningen kommer Norrköpingsförelagda dagar äga rum då studenter från alla campus får undervisning på plats i Norrköping. Ht 2025 antas studenter till Campus Norrköping och Västervik.

Förskolläraryrket kräver heltidsstudier vilket innebär **40 timmars** studier i veckan. Förutom schemalagd tid behöver du planera in egen tid för läsning av litteratur, grupparbete och examinationsskrivning. Dessa tider är inte schemalagda.

Under utbildningen kan du alltid vända dig till programansvarig Sofie Arnell sofie.arnell@liu.se för övergripande programfrågor. När det gäller kursrelaterade frågor vänder du dig till kursansvariga för respektive kurs. Det är olika kursansvariga för olika kurser på programmet. Information kring olika kurser och dess kursansvariga finner ni via studieinfo: <https://studieinfo.liu.se/> På LISAM når du även programrummet.

Studera med funktionsnedsättning

Vid LiU erbjuds alla studenter med en varaktig och dokumenterad funktionsnedsättning riktat pedagogiskt stöd. Stödet ska kompensera för dina svårigheter och finns att få under hela din studietid.

Kontakta LiUs koordinator för intyg. Du kan läsa mer och hitta information om hur du kontaktar koordinator på LiUs sidor för studenter, "Studera med funktionsnedsättning".

Studenter med intyg från LiUs koordinator ska lämna in sitt intyg till kursansvarig/examinator för påseende vid kursstart. Examinator är den som beslutar om rekommendationer i intyget är tillämpliga.

Kursinnehåll

Välkommen till kursen *Utbildningsvetenskaplig kärna: förskolans samhälleliga roll, allmändidaktik och det demokratiska uppdraget*. Kursen löper under tio veckor. Under en av dessa veckor har du verksamhetsförlagd utbildning (VFU) en vecka. Den kursveckan utgörs av en egen kurs som har en egen kursplan och studiehandledning (970G33). Kursansvarig för denna är Sofia Ryberg.

Sofia Littmarck är kursansvarig och Mats Bevemyr är biträdande kursansvarig för den här kursen, 970G32. Sofia Littmarck är examinator. Kursen (970G32) ger ett historiskt perspektiv på förskolans framväxt samt lyfter fram begrepp som didaktik och kunskap. Vidare behandlas områden som värdepedagogik, demokrati, yrkesetik och barns rättigheter. Slutligen berörs också hur sociala kategoriseringar (klass, kön/genus, funktionalitet/funktionsnedsättning, ålder och etnicitet) bidrar till inkludering och exkludering i förhållande till förskolans praktik. Kursens mål har organiserats under fyra teman:

TEMA	KURSMÅL	EXAMINATION
Områden som behandlas i kursen	Vad du ska kunna efter att genomgått kursen	Hur du ska visa att du uppnått kursmålen
Förskolans historiska framväxt	- redogöra för grunddragen i förskolans historiska framväxt och förändrade kunskapstraditioner i relation till profession, familj, barn och barndom	SRE2
Förskollärares uppdrag samt kunskap, samt didaktik och Kunskapssyn i förskolan	- diskutera med stöd i litteratur och erfarenhet vad som kännetecknar förskolläraryrket	POR1
	- diskutera kunskap och hur kunskap väljs ut och organiseras i förskolan	POR1
	- identifiera centrala kunskapsområden inom didaktik	POR1
Sociala kategoriseringar i förskolan	- redogöra för hur sociala kategorier bidrar till inkludering, exkludering och kategorisering i ett historiskt och samtida perspektiv	MRE1
Förskolans demokratiska- och värdepedagogiska uppdrag, barns rättigheter och förskollärares yrkesetik	- relatera förskollärares uppdrag till samhällets styrdokument, FN:s konvention om barnets rättigheter samt barn som demokratiska aktörer	SRE1
	- diskutera förskolans värdepedagogiska och demokratiska	SRE1

	fostransuppdrag samt förskollärares yrkesetik	
Vetenskapligt skrivande	- visa grundläggande färdigheter i vetenskapligt skrivande	SRE1

Under denna första kurs på programmet sker dessutom vissa **informationstillfällen** och en hel del **akademisk introduktion** som syftar till att ge stöd i att läsa på universitet. Informationen handlar bland annat om studieteknik, referenshantering och skrivande, och en orientering i bibliotekets tjänster.

Syftet med den här studiehandledningen är att den ska ge stöd till studierna genom att tydliggöra kursens mål och upplägg. Den ger information om arbetsmoment samt beskriver examinationer och bedömningsgrunder för dessa. Förutom studiehandledningen är lärplattformen **LISAM** och det elektroniska schemat **Time Edit** viktiga verktyg för studierna. På LISAM finns en mer detaljerad **kursöversikt** med information om seminarium, workshops och föreläsningar med mera. Där finns också information om vad du behöver läsa och hur du förbereder dig inför varje seminarium eller andra kursmoment.

Det är viktigt att du går in i LISAM och Time Edit regelbundet då löpande information och eventuella schemaändringar kommuniceras där. Du är alltid välkommen att höra av dig till oss om du har någon fråga. Om det är frågor av generell karaktär, exempelvis om en kursuppgift, vill vi att du skriver till oss på LISAM (sidan Frågor om kursen). På det sättet kan vi ge samma information till alla studenter på kursen. Om du har frågor av mer privat karaktär får du givetvis kontakta oss via e-mail, telefon eller besök.

Lycka till med studierna!

Sofia Littmarck & Mats Bevemyr, kursansvariga

Kursens lärandemål

Efter avslutad kurs skall den studerande kunna:

- redogöra för grunddragen i förskolans historiska framväxt och förändrade kunskapstraditioner i relation till profession, familj, barn och barndom
- diskutera med stöd i litteratur och erfarenhet vad som kännetecknar förskolläraryrket
- relatera förskollärares uppdrag till samhällets styrdokument, FN:s konvention om barnets rättigheter, politiska mål samt barn som demokratiska aktörer
- diskutera förskolans värdepedagogiska och demokratiska fostransuppdrag samt förskollärares yrkesetik
- identifiera centrala kunskapsområden inom didaktik
- diskutera kunskap och hur kunskap väljs ut och organiseras i förskolan
- redogöra för hur sociala kategorier bidrar till inkludering, exkludering och kategorisering i ett historiskt och samtida perspektiv
- visa grundläggande färdigheter i vetenskapligt skrivande

Kursens arbetsformer, moment och resurser

På programmet kommer ni att möta olika typer av arbetsformer. Under seminarier och

workshops kommer ni att vara indelade i seminariegrupper. Under denna första kurs är grundstrukturen att ni delas in i fyra **seminariegrupper**: (A-C i Norrköping, samt en gemensam grupp för de decentraliserade orterna). Dessa grupper delas sedan i mindre, tillfälliga och uppgiftsorienterade **arbetsgrupper**. Arbetsgrupperna förändras i regel mellan kurserna, emedan seminariegrupperna ändras under utbildningen men mer sällan.

I den här kursen har varje seminariegrupp en seminarielärare som följer gruppen under de flesta av kursens seminarier. Det är också i huvudsak den läraren som bedömer de olika examinationsuppgifterna. Kursens olika undervisningsmoment är planerade för att på olika sätt bidra till lärande i relation till de olika lärandemålen. **Att du som student är aktiv och deltar i de olika momenten är också en förutsättning för att klara kursens examinationer.**

Kurslitteratur

I slutet av den här studiehandledningen finns en litteraturlista som ligger till grund för att nå kursens lärandemål. Litteraturen är obligatorisk och kommer behandlas under kursen. Läsanvisningar inför varje vecka finner du i Kursöversikten på Lisam. Tänk också på att **ta med aktuell litteratur till seminarierna.**

Föreläsningar

På föreläsningarna presenteras väsentligt kursinnehåll. Föreläsningar är ett stöd till att skapa förståelse för kursinnehåll och kurslitteratur. På kursen får du genom föreläsningarna möta forskare som presenterar forskning kring det område som föreläsningen berör. Flera av kursens föreläsningar ges som inspelade filmer och läggs upp via kursrummet i LISAM senast den tid som står angiven i schemat. Tiden i schemat anger när ungefär det är lagom att lyssna på föreläsningen. En del av föreläsningarna ges live i sal. Tid för dessa hittar du i Time Edit.

Seminarier

I kursen ges ett antal seminarier. På seminarierna behandlas olika innehåll som utgår från kursens teman som i sin tur utgår från lärandemålen. För att seminarierna ska vara givande krävs ett aktivt deltagande. **Det är viktigt att inför seminariet förbereda dig på det sätt som beskrivs i Kursöversikten på Lisam (se länk för varje seminarium).** Aktivt deltagande på seminarierna är viktigt för att klara kursens examinationer. För studenter i Norrköping är alla seminarier förlagda på Campus Norrköping och för de decentraliserade orterna är seminarierna i huvudsak förlagda på respektive ort och campus genom sändning från Norrköping. För mer info om varje seminarium och hur du förbereder dig, se länk i Kursöversikten på Lisam.

Workshops

Under kursen sker några olika workshops. Dessa är till för att stödja kursens innehåll och den akademiska introduktionen och behandlar områden som du kommer ha nytta av under hela utbildningen. Under workshopen får du möjlighet att arbeta praktiskt genom att exempelvis arbeta med drama eller med referenshantering. För mer info om varje workshop, se länk i Kursöversikten på Lisam.

Träffar med professionsmentorer

Under kursen kommer ni att träffa era professionsmentorer. Dessa är verksamma förskollärare som både arbetar i förskolan och på universitetet. Vid träffarna med mentorerna ligger fokus på förskolans praktik. För mer info om dessa tillfällen se länk i Kursöversikten på Lisam.

Redovisning

Redovisning sker vid lite olika tillfällen i kursen. Ni kan till exempel delas in i mindre grupper under ett seminarium, ni arbetar med ett innehåll och förväntas sedan att redovisa det ni arbetat med.

Vid ett tillfälle på kursen ligger även en examinerande muntlig redovisning (MRE1) då ni i era mindre arbetsgrupper redovisar en uppgift som ni arbetat med under en tid i kursen.

Referenshantering

Att studenter ska lära sig att referera korrekt är en viktig del av utbildningen och kursens lärandemål om att visa grundläggande färdigheter i vetenskapligt skrivande. Karolinska institutet har tagit fram en webbaserad guide för referenssystemet APA som är det system som används på förskolläraryrket. Du kan utgå från Kis guide när du refererar i dina texter.

<https://kib.ki.se/skriva-referera/skriva-referenser-apa-vancouver/referensguider/referensguide-apa-7>

I den här kursen ska ni som ett tillägg till APA göra sidhänvisningar i era examinationer.

Kontaktuppgifter i kursen

Kursansvariga och examinator

Kursansvarig och examinator: Sofia Littmarck, sofia.littmarck@liu.se

011-363512

LEN, Tappan plan 6, Campus Norrköping

Biträdande kursansvarig: Mats Bevemyr, mats.bevemyr@liu.se

011-363150

LEN, Tappan plan 6, Campus Norrköping

Seminarielärare

Grupp A – Sofia Littmarck sofia.littmarck@liu.se

Grupp B – Joel Löw joel.low@liu.se

Västervik – Mats Bevemyr mats.bevemyr@liu.se

Professionsmentorer

Marielle Heidling, marielle.heidling@liu.se

Elizabeta Tasevska, elizabeta.tasevska@liu.se

Förskolläraryrket

Sofie Arnell, programansvarig förskolläraryrket, LiU sofie.arnell@liu.se

Jeanette Sjöström, studievägledare LiU studievagledning@uv.liu.se

Övriga kontaktuppgifter till kursens föreläsare m.m.

Daniel Björklund-Flärd, adjunkt IBL, LiU daniel.bjorklund-flard@liu.se

Eva Bolander, lektor IBL, LiU eva.bolander@liu.se

Helene Elvstrand, biträdande professor, IBL, LiU helene.elvstrand@liu.se

Lotta Holme, lektor IBL, LiU lotta.holme@liu.se

Linda Kernell, adjunkt IBL, LiU linda.kernell@liu.se

Tünde Puskas, professor IBL, LiU tunde.puskas@liu.se

Robert Thornberg, professor IBL, LiU robert.thornberg@liu.se

Maria Thunborg, adjunkt IKOS, LiU maria.thunborg@liu.se

Maria Simonsson, bitr. professor IBL, LiU maria.simonsson@liu.se

Niklas Ferdinand Carlsson, bibliotekarie, LiU niklas.ferdinand.carlsson@liu.se

Johanna Sköld, professor, TEMA, LiU johanna.skold@liu.se

Sanna Hedrén, lektor, IBL, LiU sanna.hedren@liu.se

Kursens examinationer

Kursens lärandemål examineras genom fyra olika examinationer. För att fullfölja kursen krävs att studenten har genomfört alla examinationer med betyget Godkänd (G) eller Väl Godkänd (VG). Kursens examinationer har följande provkoder:

Provkod	Uppgift och mål som examineras	Betygsgrader	Högskolepoäng
SRE2	Individuell muntlig redovisning med skriftligt underlag <i>Examinerar följande mål:</i> redogöra för grunddragen i förskolans historiska framväxt och förändrade kunskapstraditioner i relation till profession, familj, barn och barndom.	U-G	2 hp
POR1	Individuell portfoliouppgift didaktik och kunskap <i>Examinerar följande mål:</i> - diskutera med stöd i litteratur och erfarenhet vad som kännetecknar förskolläraryrket - identifiera centrala kunskapsområden inom didaktik - diskutera kunskap och hur kunskap väljs ut och organiseras i förskolan	U-G	4hp
MRE1	Muntlig gruppredovisning om kategoriseringar <i>Examinerar följande mål:</i> redogöra för hur sociala kategorier bidrar till inkludering, exkludering och kategorisering i ett historiskt och samtida perspektiv	U-G	2hp
SRE1	Individuell skriftlig redovisning <i>Examinerar följande mål:</i> - relatera förskollärarens uppdrag till samhällets styrdokument, FN:s konvention om barnets rättigheter, politiska mål samt barn som demokratiska aktörer - diskutera förskolans värdepedagogiska och demokratiska fostransuppdrag samt förskollärares yrkesetik - visa grundläggande färdigheter i vetenskapligt	U-G/VG	5,5hp

	skrivande		
--	-----------	--	--

Examination SRE2 – Individuell skriftlig redovisning, 2hp, U-G

Mål som examineras:

Studenten ska kunna:

- redogöra för grunddragen i förskolans historiska framväxt och förändrade kunskapstraditioner i relation till profession, familj, barn och barndom.

Beskrivning av uppgift

Varje enskild student ska individuellt formulera en **skriftlig diskussion** av litteraturen på max 2 A4-sidor (med Times New Roman, 1,5 radavst. 12p) kring:

- förändringar i förskolans historiska framväxt och kunskapstraditioner
- förändringar i relationerna mellan profession, familj, barn och barndom

I texten måste **båda** punkterna a) och b) ovan belysas. I texten ska studenten referera tydligt till både Lindgren & Söderlind (2022) samt till minst två kapitel ur Riddersporre & Persson (2017) med relevans för uppgiften. Tänk på att skriva texterna på ett sådant sätt att de kan förstås även om man inte har läst litteraturen. I kursrummet kommer vi att lägga upp en mall för texten som ni kan använda som stöd i ert skrivande.

Texten ska skrivas självständigt och med egna ord av studenten. Väl övervägda, motiverade och tydligt angivna citat (se APA-guiden) är givetvis tillåtna. Det är inte tillåtet att använda AI-genererad text i någon av uppgiftens delar. I uppgiften används APA-systemet med tillägg om att löpande hänvisa till sidor i litteraturen.

Texten lämnas i inlämningsmapp i kursrummet på LISAM fredag den 29/8 senast kl. 17.00.

I SRE2 använder vi oss av **formativ bedömning med individuell återkoppling** eftersom det är er första inlämningsuppgift. Det innebär att uppgiften ska lämnas den 29/8 i inlämningsmapp på Lisam för feedback från seminarielärare. Du kommer att få tillbaka uppgiften i samband med individuell muntlig feedback (se schema) med er seminarielärare. Därefter ska du arbeta vidare med de kommentarer som du fått och **lämna in den korrigerade uppgiften den 12/9** i inlämningsmapp på LISAM för examination.

Litteratur som ska användas i uppgiften:

- Lindgren, Anne-Li & Söderlind, Ingrid. (2022). *Förskolans historia. Förskolepolitik, barn och barndom*. (2a uppl.) Malmö: Gleerups.
- Riddersporre, Bim & Persson, Sven (Red.) (2017) *Utbildningsvetenskap för förskolan*. Natur & Kultur. Vi rekommenderar att ni använder kapitel 1, 2 eller 3. (OBS! Detta är en antologi, vilket betyder att varje kapitel har en unik referens. Se hur referens till

kapitel i antologi/bok med redaktör skrivs: <https://kib.ki.se/skriva-referera/skriva-referenser-apa-vancouver/referensguider/referensguide-apa-7>

Kriterier för bedömning av uppgiften

Uppgiften är en G-uppgift, dvs. betyget G eller U ges. För godkänd examination krävs:

- att du redogör för grunddragen i förskolans historiska framväxt och förändrade kunskapstraditioner i relation till profession, familj, barn och barndom.
- att du formulerat och lämnat in en text i enlighet med instruktionerna
- att du uppvisar god referenshantering och att texten präglas av god språklig standard

Betyg meddelas senast 15 arbetsdagar efter deadline för inlämning av bedömande lärare.

Examination POR1 – Individuell portfoliouppgift, didaktik och kunskap U-G, 4 hp

Mål som examineras:

- diskutera med stöd i litteratur och erfarenhet vad som kännetecknar förskolläraryuppgiften
- identifiera centrala kunskapsområden inom didaktik
- diskutera kunskap och hur kunskap väljs ut och organiseras i förskolan

Beskrivning av uppgift

Portfolion är en individuell uppgift. I portfolion ska du som student visa din förståelse för ovan beskrivna kursmål. Portfolion består av tre olika delar som sammanlänkas till en hel portfolio i ett och samma dokument med en samlad referenslista.

Texten ska skrivas självständigt och med egna ord av dig som student. Väl övervägda, motiverade och tydligt angivna citat (se APA-guiden) är givetvis tillåtna. Det är inte tillåtet att använda AI-genererad text i någon av uppgiftens delar

Del 1 – Förskolläraryuppgiften

Som förskollärare är du med och skapar miljöer för lärande och utveckling för de allra yngsta i samhället. I del 1 ska du reflektera över förskolläraryuppgiften. Följande frågor kan utgöra en utgångspunkt för reflektionen. Vad är det för speciell typ av kunskap förskolläraryuppgiften baseras på? Vad är förskollärarens uppgift? Vilka kompetenser är centrala för att arbeta med yngre barn? Vad innebär undervisning i förskolan?

Följande begrepp **ska** du på ett tydligt sätt använda och redogöra för i den här delen:

- ✓ barnsyn/syn på barn
- ✓ omsorg
- ✓ lärande
- ✓ undervisning

I del 1 ska du använda följande litteratur och referera till den på ett tydligt sätt:

- Riddersporre, Bim & Persson, Sven (red.) (2017). *Utbildningsvetenskap för förskolan*. Natur & Kultur. **Använd minst 2 kapitel**
- Eidevald, Christian & Engdahl, Ingrid. (2018). *Utbildning och undervisning i förskolan: omsorgsfullt och lekfullt stöd för lärande och utveckling*. Liber.

Texten ska skrivas med 12 pt och 1,5 i radavstånd. Den här delen måste vara minst 1 sida och högst 2 sidor lång.

Del 2 – Didaktik och kunskap

Att arbeta som förskollärare kräver didaktiska kunskaper och kompetenser. Didaktik handlar om förmågan att förmedla budskap som hjälper människor att förstå situationer och upplevelser samt att tillägna sig viktiga kunskaper och färdigheter för att kunna handla övervägt och klokt. Didaktiken förser oss med bl. a verktyg som hjälper oss att förstå vår värld och att kunna handla i den. I denna del ska du reflektera över centrala områden inom didaktik. Följande begrepp ska redogöras för i del 2:

- ✓ Didaktik
- ✓ De didaktiska frågorna VAD, HUR, VARFÖR
- ✓ De fyra kunskapsformerna

Reflektera även över begreppen i relation till förskolans praktik.

I del 2 ska du använda följande litteratur och referera till den på ett tydligt sätt:

- Lindström, Gunnar & Pennlert, Lars-Åke (2022 el. tidigare). *Undervisning i teori och praktik: En introduktion i didaktik*. Umeå: Fundo Förlag.
- Minst 1 vetenskaplig text som du väljer själv, **ej läroplanen**.

Texten ska skrivas med 12 pt och 1,5 i radavstånd. Texten måste vara minst 1 sida och högst 2 sidor.

Del 3 – En dag på förskolan

I del 3 ska du använda det du skrev om i de två tidigare delarna (1 och 2) och göra en fiktiv planering av **två aktiviteter** i förskolan. I uppgiften ska du utgå från läroplanens skrivningar om förskolans värdegrund och uppdrag, del 1 (Skolverket, 2025).

Redogör för din planering av aktiviteterna och ta samtidigt stöd i läroplanens skrivningar samt i de **didaktiska frågorna** (vad, hur, varför) och **förskollärarens uppdrag**. Du ska alltså **inte** endast lista två aktiviteter utan föra en diskussion om hur dessa aktiviteter/undervisning knyter an till styrdokument och litteratur. Du ska på ett tydligt sätt visa **hur planeringen tar utgångspunkt i de didaktiska frågorna**. Visa hur du skulle kunna använda dem för planering av en undervisningssituation i förskolan.

I den här delen ska du använda följande litteratur och referera till dem på ett tydligt sätt:

- Lindström, Gunnar & Pennlert, Lars-Åke (2022 el. tidigare). *Undervisning i teori och praktik: En introduktion i didaktik*. Fundero Förlag.
- Hjalmskog, Karin, Andersson, Kristina, Gullberg, Annica & Lagrell, Kerstin (2020). *Didaktik i förskolan*. Gleerups **Kapitel 3**
- Skolverket (2025). *Läroplan för förskolan*: Lpfö 18 (rev. 2025). Skolverket.
- Eidevald, Christian & Engdahl, Ingrid (2018). *Utbildning och undervisning i förskolan: omsorgsfullt och lekfullt stöd för lärande och utveckling*. Liber.
- Minst 1 referens från **obligatoriska** litteraturlistan som du väljer själv.

Texten ska skrivas med 12 pt och 1,5 i radavstånd. Den här delen måste vara minst 1 sida och högst 2 sidor.

Referenslista, referenser och bedömning

I uppgiften ska du som i de övriga utgå från APA-systemet och ange sidnummer i dina referenser i löpande text.

De tre delarna skrivs i **ett dokument** som avslutas med en **referenslista** över de referenser som du använt i de tre delarna. Tänk särskilt på att skriva antologireferenser (det vill säga till kapitel i böcker med redaktörer) på ett korrekt sätt.

OBS! Om så kallade ”klisterreferenser” används kommer uppgiften att underkännas. En klisterreferens innebär att man i texten refererar till exempelvis en aktivitet utan att det tydligt framgår vilket innehåll i litteraturen/styrdokument som referensen hänvisar till. Skriv så att en icke insatt läsare förstår varifrån ett innehåll kommer.

Exempel på klisterreferens (det vill säga en felaktig referens):

Under förmiddagens aktivitet får barnen undersöka olika växter (Skolverket, 2025).

Exempel på korrekt referens:

Under förmiddagens aktivitet får barnen undersöka olika växter. Under tillfället arbetar vi mot läroplanens mål att stimulera barnens förståelse och kunskap om växter och djur (Skolverket, 2025).

Kriterier för bedömning av uppgiften

Portfoliuppgiften är en G uppgift, det vill säga ger betyget G eller U. För godkänd examination krävs att studenten:

- diskuterar med stöd i litteratur och erfarenhet vad som kännetecknar förskolläraryrket
- identifierar centrala kunskapsområden inom didaktik
- diskuterar kunskap och hur kunskap väljs ut och organiseras i förskolan
- utformat uppgiften i enlighet med instruktionerna ovan (se varje enskild del 1, 2, 3)
- uppgiftens innehåll tydligt bygger på litteratur
- uppgiften präglas av god referensteknik och god språklig standard

Uppgiften **lämnas senast in den 19/9** i inlämningsmappen på LISAM. Du får återkoppling via LISAM inom 15 arbetsdagar av bedömande lärare.

Examination MRE1 – Muntlig gruppredovisning om kategoriseringar – 2 hp U/G

Mål som examineras

– redogöra för hur sociala kategorier bidrar till inkludering, exkludering och kategorisering i ett historiskt och samtida perspektiv

Beskrivning av uppgift

Fokus för uppgiften är hur sociala kategoriseringar (klass, kön/genus, ålder, etnicitet och funktionalitet/funktionsnedsättning) bidrar till inkludering, exkludering och kategorisering både i ett historiskt och samtida perspektiv. Arbetsgrupperna ska redovisa sitt arbete i form av en muntlig presentation. I presentationen ska gruppen använda sig av en Power Point-presentation.

Arbetet inom gruppen måste fördelas så att samtliga gruppmedlemmar deltar *både* i arbetet *och* i presentationen.

En bit in i kursen kommer en arbetsgruppsindelning göras. I samband med undervisning i kursen kommer uppgiften att introduceras och ni kommer att påbörja arbetet. Under det här passet får ni också mer information om den planerade arbetsgången och upplägget för redovisningspasset.

Presentationen ska innehålla redogörelser över:

- 1) hur sociala kategoriseringar (klass, kön/genus, ålder, etnicitet och funktionalitet/funktionsnedsättning) bidrar till inkludering, exkludering och kategorisering.
- 2) kategorisering i ett historiskt och samtida perspektiv

Förutom den litteratur som föreslås i litteraturlistan ska varje grupp söka egen litteratur. Under arbetets gång har ni stöd från universitetsbiblioteket genom ett inplanerat pass, se schema. Ta stöd av detta för att söka litteratur. Det är viktigt att ni i er arbetsgrupp gemensamt planerar och genomför arbetet.

Det är inte tillåtet att använda AI-genererad text som manus för redovisningen.

Handledning

Under arbetet med uppgiften kommer ni att ha stöd genom handledning med er seminarielärare.

Redovisningen

Arbetsgruppernas redovisning kommer att ske muntligt inför hela seminariegruppen. Diskussioner sker i tvärgrupper i anslutning till redovisningarna. Upplägget för redovisningspasset beskrivs närmare under kursen.

Gruppen ska också **lämna in en referenslista** som innefattar den litteratur som gruppen använt i sin presentation. Referenslistan ska vara skriven på ett korrekt sätt (se APA manualen).

Litteratur till redovisningen

Varje grupp ska på ett tydligt sätt använda sig av följande texter:

- Skolverket (2025) *Läroplanen för förskolan* Lpfö18 (rev. uppl. 2025)
- UNICEF¹ (2024) *FN:s konvention om barnets rättigheter*, (använd ej den förkortade) https://assets.ctfassets.net/gl8rzq2xcs2o/FUJ64Tf4T7SHdFcZPfj7Y/ccbb852ddac1ff7287134cdf7579b691/UNICEF_Barnkonventionen_fullversion_2024_1_.pdf
- Reimers, E., Bengtsson, J. & Hellman, A. (red.) (2021). *Normer i förskolan*.
- Vetenskaplig litteratur eller policydokument som ni själva söker och som är relevant för era områden. **Minst fyra referenser.**

Kriterier för bedömning av gruppredovisningen.

Gruppredovisningen är en G uppgift, det vill säga betyget G eller U ges. För godkänd examination krävs:

- Att redovisningen redogör för hur sociala kategorier bidrar till inkludering, exkludering och kategorisering i ett historiskt och samtida perspektiv
- Att enskild student tagit en aktiv del i gruppens gemensamma arbete
- Att enskild student är aktiv i presentationen av gruppens redovisning och efterföljande diskussioner
- Att presentationen följer de uppställda instruktionerna och använder litteratur på ett tydligt sätt
- Att inlämnad referenslista präglas av god referensteknik

Grupperna får återkoppling bedömande lärare senast 15 arbetsdagar efter examination.

Examination SRE1 – Individuell skriftlig redovisning 5,5 hp U-G/VG

Mål som examineras

Den studerande ska kunna:

- relatera förskollärares uppdrag till samhällets styrdokument, FN:s konvention om barnets rättigheter, politiska mål samt barn som demokratiska aktörer
- diskutera förskolans värdepedagogiska och demokratiska fostransuppdrag samt förskollärares yrkesetik
- visa grundläggande färdigheter i vetenskapligt skrivande

Beskrivning av uppgift

Den individuella skriftliga redovisningen består av en självständigt skriven text där du ska diskutera demokratiska och värdepedagogiska frågor i relation till förskolans praktik och styrdokument och förskollärares uppdrag. I uppgiften ska du även visa att du har

¹ Kan också hämtas från andra organisationer.

grundläggande färdigheter i vetenskapligt skrivande.

I texten ska du ta utgångspunkt i ett exempel från din VFU. Exemplet ska beröra frågor om värdepedagogik, barns rättigheter, det demokratiska fostransuppdraget eller yrkesetik och diskuteras i relation till styrdokument för förskolan och förskollärarens uppdrag. Oavsett vad du väljer att ta utgångspunkt i måste alla ovan angivna lärandemål behandlas i texten.

Texten ska skrivas som en sammanhållen text och läggs upp enligt denna uppdelning:

Inledning (ca ½ sida)

Här introducerar du läsaren till texten och de områden som kommer att diskuteras. Här ska du också beskriva den situation från VFU som du ska diskutera i texten och kort redogöra för hur den knyter an till något eller flera av de områden som examineras (se ovan.)

Litteraturgenomgång (2–3 sidor)

Här går du igenom den litteratur som du använder i uppgiften. Texten ska handla om innehållen i lärandemålen* som examineras och bädda för diskussionen av VFU-situationen ni valt för uppgiften. Försök att etablera en röd tråd i texten.

*relaterar förskollärarens uppdrag till samhällets styrdokument, FN:s konvention om barnets rättigheter, politiska mål samt barn som demokratiska aktörer

*diskuterar förskolans värdepedagogiska och demokratiska fostransuppdrag samt förskollärares yrkesetik

Diskussion (2–3 sidor)

Här ska du, med hjälp av litteraturen, diskutera den VFU-situation som du beskrev i inledningen av texten. Det är viktigt att du tydligt använder litteraturen för att diskutera situationen.

Formalia

Texten ska skrivas självständigt och med egna ord av dig som student. Väl övervägda, motiverade och tydligt angivna citat (se APA-guiden) är givetvis tillåtna. Det är inte tillåtet att använda AI-genererad text i någon av uppgiftens delar.

I uppgiften används APA-systemet med tillägg om att löpande hänvisa till sidor i litteraturen.

När du hämtar exempel från VFU är det viktigt att du skriver om detta på ett sätt där du inte nämner förskolans namn eller namn på barn eller pedagoger.

Texter ni ska använda er av i uppgiften:

- Emilson, A. & Moqvist-Lindberg, I. (red.) (2016). **Minst tre kapitel**
- Irisdotter Aldenmyr, S. (red.). (2018). **Minst två kapitel**
- Peterson, C. (2020)
- Skolverket (2025) *Läroplanen för förskolan* Lpfö18 (rev. uppl. 2025)
- UNICEF² (2024) *FN:s konvention om barnets rättigheter*, (använd ej den förkortade)
https://assets.ctfassets.net/gl8rzq2xcs2o/FUJ64Tf4T7SHdFcZPfj7Y/ccbb852ddac1ff7287134cdf7579b691/UNICEF_Barnkonventionen_fullversion_2024__1_.pdf

² Kan också hämtas från andra platser eller organisationer.

- Två övriga referenser (minst). Dessa kan hämtas både från den obligatoriska litteraturen eller valfri litteratur. Litteraturen ska bestå av vetenskapliga texter eller policydokument.

Uppgiften ska vara på mellan **2000–2500 ord** och skrivet i Times New Roman 12 pt, 1,5 radavstånd. Texten ska förutom detta innehålla en **referenslista**. Då uppgiften granskas anonymt är det viktigt att du **inte** skriver namn på uppgiften. Du ska dock i sidhuvudet ange anonym-id, kursnamn samt skriva ut **hur många ord din text innehåller**. Uppgiften lämnas **senast in den 24/10** i avsedd inlämningsmapp i kursrummet på Lisam. Återkoppling ges via Lisam inom 15 arbetsdagar av bedömande lärare.

Kriterier för bedömning

Individuell skrivuppgift är en VG uppgift, vilket innebär att betyg på uppgiften kan vara U, G eller VG.

För betyget G krävs att studenten med stöd av litteratur

- relaterar förskollärarens uppdrag till samhällets styrdokument, FN:s konvention om barnets rättigheter, politiska mål samt barn som demokratiska aktörer
 - diskuterar förskolans värdepedagogiska och demokratiska fostransuppdrag samt förskollärares yrkesetik
- samt att studenten
- visar grundläggande färdigheter i vetenskapligt skrivande
 - skriver en text som har god språklig standard och korrekt referensteknik
 - använder sig av den litteratur och de styrdokument som efterfrågas på ett tydligt sätt
 - diskuterar ett exempel från VFU i enlighet med instruktionerna

För betyget VG krävs att studenten

- uppfyller kraven för Godkänt
- visar en fördjupad förståelse för de ämnesområden som behandlas

Datum för examinationer

Uppgift	Tillfälle 1	Tillfälle 2	Tillfälle 3
SRE2	12/9 (Fre v. 37)	Fre v. 48	Fre v. 3
POR1	19/9 (Fre v. 38)	Fre v. 48	Fre v. 3
MRE1	Se schema Time Edit	v. 43 Instruktioner ges på Lisam	v. 48 Instruktioner ges på Lisam
SRE1	24/10 (Fre v. 43)	Fre. v. 48	Fre v. 3

Observera att det inte görs avsteg från inlämningstillfällena. Efter tillfälle 3 har du möjlighet att lämna in nästa gång kursen går, dvs **ht 2026**.

Policy rörande fusk och plagiat

Definitionen av fusk och plagiat som Linköpings universitets disciplinnämnd utgår ifrån finns i Högskoleförordningen (10 kap. 1 §): ”Disciplinära åtgärder får vidtas mot studenter som 1. med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid prov eller när studieprestation annars skall bedömas”.

Så här förklarar Linköpings universitetsbibliotek vad plagiering är och hur man kan undvika det:

Att plagiera innebär att presentera någon annans material som sitt eget. När studenter plagierar sker det ofta genom att man:

- Använder en annan författares text och endast byter ut några få ord mot synonymer, ändrar ordföljd eller böjning av ord. Detta är plagiering oavsett om referens anges eller inte.
- Använder en annan författares arbete och presenterar det som sitt eget.
- Kopierar ett stycke ur en text på internet utan att markera att det handlar om ett citat eller referera till källan.
- Använder en annan författares text och med egna ord uttrycker hur man förstår innehållet men utan att ange referens.
- Använder hela eller delar av en text man skrivit i ett annat sammanhang i ett nytt arbete utan att hänvisa till originaltexten. Detta kallas för självplagiering.

Genom att referera på ett korrekt sätt till sina källor när man skriver uppsats och andra texter under sin utbildning undviker man som student att plagiera. (<https://liu.se/artikel/plagiering-upphovsratt>)

Det står naturligtvis studenten fritt att referera och citera källor – det ska man göra i en vetenskaplig uppsats – men det måste klart framgå vilka dessa källor är. Studenten måste ge originalkällorna erkännande för den information som de står för. Man ska alltid ha en källhänvisning med sidor direkt efter ett citat.

Examinationsuppgifterna i den här kursen ska skrivas självständigt och med egna ord av studenten. Väl övervägda, motiverade och tydligt angivna citat (se APA-guiden) är givetvis tillåtna. Det är inte tillåtet att använda AI-genererad text i någon av uppgifternas delar i den här kursen.

På bibliotekets hemsida finns mer information om plagiat och hur du kan undvika att riskera att plagiera: <https://liu.se/artikel/plagiering-upphovsratt>

För att upptäcka plagiat skickas alla examinationsuppgifter till Ouriginal som är en nätbaserad tjänst för att jämföra en students text med andra texter som ligger lagrade i Ouriginals databas och på internet.

Om en examinator misstänker fusk eller plagiat ska hen anmäla det till Linköpings universitets disciplinnämnd som sedan utreder ärendet och fattar beslut om eventuella disciplinära åtgärder.

Här finns information om vad som är en disciplinförseelse och disciplinära åtgärder: <https://liuonline.sharepoint.com/sites/student-under-studietiden/SitePages/Fusk-och-plagiat.aspx>

Kursvärdering

Enligt högskoleförordningen ska studenter som deltar i eller avslutar en universitetskurs ges möjlighet att framföra sina erfarenheter av och synpunkter på kursen. På lärarprogrammen sker detta genom Linköpings universitets elektroniska kursvärderingssystem EvaLiUate. När kursvärderingen öppnas får alla studenter som är registrerade på kursen ett mail med en länk, där en enkät kan fyllas i. LiU uppmanar alla studenter att ta denna chans att förbättra grundlärarutbildningen vid Linköpings universitet för kommande studenter. Utöver detta ansvarar lärare för att kursen fortlöpande utvärderas. Era åsikter är viktiga för utformandet av kursen.

Litteraturlista, obligatorisk litteratur 970G32 HT 2025

Eidevald, Christian & Engdahl, Ingrid. (2018). *Utbildning och undervisning i förskolan: omsorgsfullt och lekfullt stöd för lärande och utveckling*. Liber.

Emilson, Anette & Moqvist-Lindberg, Ingeborg (red.) (2016). *Värdefull förskola: perspektiv på värdepedagogiskt arbete*. (1. uppl.) Studentlitteratur.

³Gunér, Emi (2015). *Nina och snöleoparden*. Rabén & Sjögren.

Hjälmeskog, Karin, Andersson, Kristina, Gullberg, Annica & Lagrell, Kerstin (2020). *Didaktik i förskolan*. Gleerups **[OBS! Endast kapitel 3, delas ut som pdf i kursen under kursdokument i kursrummet i Lisam]**.

Häll, Linda (2022) "Är han en jätte, nej han är liten, en bebis" Ålderskategorisering i förskolan. Diss: Linköpings universitet. [Finns som e-bok <http://liu.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A1643651&dswid=5688>]

Irisdotter Aldenmyr, Sara (Red.). (2018). *Läraren och yrkesetiken: principer, värden och förhållningssätt i förskolans och skolans vardag*. Studentlitteratur.

Lindgren, Anne-Li & Söderlind, Ingrid. (2022, 2 uppl.). *Förskolans historia. Förskolepolitik, barn och barndom*. Gleerups.

Lindström, Gunnar & Pennlert, Lars-Åke (2022 eller tidigare). *Undervisning i teori och praktik: En introduktion i didaktik*. Fundo Förlag.

Peterson, Carina (2020). *Val - omröstning - styrning: en etnografisk studie om intentioner med, villkor för och utfall av barns inflytande i förskolan*. Diss.: Göteborgs universitet. Göteborg. [Finns som e-bok: https://gupea.ub.gu.se/bitstream/2077/64025/1/gupea_2077_64025_1.pdf]

Reimers, Eva, Bengtsson, Jenny & Hellman, Anette (Red.) (2021). *Normer i förskolan*. (Första upplagan). Gleerups.

Riddersporre, Bim & Persson, Sven (Red.) (2017, 2 uppl.). *Utbildningsvetenskap för förskolan*. Natur & Kultur.

Schött, Kristina, Hållsten, Stina, Moberg, Bodil, Strand, Hans (2015). *Studentens skrivhandbok*. (3. [bearb.] uppl.). Liber.

Skolverket (2025). *Läroplan för förskolan: Lpfö 18* (rev. uppl.).

³ Gunér, E. (2015) finns inte längre att köpa som tryckt bok. Den går att köpa som e-bok, att läsa och lyssna på via olika ljudboksappar och att läsa via stadsbibliotekens utlåning av e-böcker och tryckta böcker. Universitetsbiblioteket har några tryckta ex för daglån och hemlån.

Skolverket. <https://www.skolverket.se/sok-publikationer/publikationsserier/styrdokument/2025/laroplan-for-forskolan---lpfo-18-reviderad-2025>

UNICEF⁴ (2024) *FN:s konvention om barnets rättigheter*, (använd ej den förkortade) https://assets.ctfassets.net/gl8rzq2xcs2o/FUJ64Tf4T7SHdFcZPfj7Y/ccbb852ddac1ff7287134cdf7579b691/UNICEF_Barnkonventionen_fullversion_2024_1_.pdf

Förutom den obligatoriska litteraturen tillkommer under examinationsmomenten litteratur som ni väljer själva.

⁴ Kan också hämtas från andra platser eller organistaioner.